

Guide til det gode hundehold

POLITI

**DYRENES
BESKYTTELSE**

Guide til det gode hundehold

4. oplag, 3. udgave 2023

Udgiver: Dansk Kennel Klub (DKK)

Layout og tryk: CJ Grafik

Fotos: Alle fotos i denne guide er venligst udlånt af private hundeejere, opdrættere og kennelindehavere eller købt fra Shutterstock.

Tak til Dyrevelfærdspuljen for økonomisk støtte

Kopiering, fotografisk, elektronisk eller anden gengivelse af denne guide eller dele heraf er ifølge dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden udgiverens tilladelse.

Indhold

Forord	3
Giv dit hundehold et kærligt – og ærligt – eftersyn.....	4
Hundens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov	6
Fysisk og mental stimulering.....	6
Tegn på manglende trivsel.....	9
Sundhed og sygdom.....	10
Særligt om hvalpe.....	12
Hunde kræver tid	12
Krav til hundenes opholdssteder	14
Arealkrav	14
Indretning.....	16
Brug af bure.....	18
Vand og foder	18
Hygiejne.....	20
Løbegårde	21
Papirarbejdet – lovgivningens krav	23
Lovgivning.....	25
Links.....	26
Notater	27

Forord

Hunde er dejlige, og det er vores ansvar, at de trives og har det godt. Dansk lovgivning sætter nogle rammer for hundehold, men hvordan omsætter man indholdet af alle paragrafferne til noget, der giver mening i den daglige omgang med hundene? Hvad kendetegner det gode hundehold, og hvad menes der konkret, når loven siger, at hun-

de skal "passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov"? Det forsøger denne guide at svare på ved at give nogle konkrete bud på, hvad der skal til for, at lovgivningen er overholdt.

Guiden er blevet til i et samarbejde mellem Dansk Kennel Klub (DKK),

Den Danske Dyrlægeforening (DDD), Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnet og Politiet. Fælles for disse organisationer og myndigheder er, at de alle i et eller andet omfang udfører tilsyn med hundehold.

Guiden er produceret med økonomisk støtte fra Dyrevelfærdspuljen.

Der findes mange forskellige hund racer, som alle er fremavlet til forskellige formål. De har meget forskelligt udseende, men også forskellige behov i forhold til pasning, pleje og aktivering.

Giv dit hundehold et kærligt – og ærligt – eftersyn

Der er mange forskellige opfattelser af, hvad "det gode hundehold" er. Forholdene kan variere fra race til race og fra person til person. Nogle har hunde i privatboligen, og andre har hunde i kennelbygninger

Hundehvalpe har behov for menneskelig kontakt hver dag i deres opvækst. Tillid til mennesker er nemlig ikke medfødt men skal læres gennem gode oplevelser (hollandsk kooikerhondje).

og løbegårde. Nogle har få hunde, andre har mange, og nogle har også opdræt af hvalpe.

Hold af hunde er reguleret af Dyrevelfærdsloven og af Bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde.

Nogle af lovenes bestemmelser gælder for alle former for hundehold, mens andre er forbeholdt det erhvervsmæssige hundehold. Man er erhvervsmæssig hundeholder hvis man:

1. Køber hunde for at sælge dem videre
2. Opdrætter tre eller flere kuld hvalpe om året, på tre eller flere tæver
3. Driver en hundepension eller et hundehotel med fire eller flere hunde ad gangen.

Som erhvervsmæssig hundeholder er du desuden med i "Smileyordningen", som omtales senere. Uanset om dit hundehold er erhvervsmæssigt eller ej, er det rart at vide, om

dine forhold opfylder de krav, som veterinærmyndigheder eller organisationer ville stille, hvis de kom på tilsyn. Brug denne guide som inspiration til at give dit hundehold et kærligt – og ærligt – eftersyn. Er de fysiske rammer i orden – eller er der noget, der kan forbedres? Får dine hunde opfyldt deres mentale og adfærdsmæssige behov, og har du tid nok til det antal hunde, du har?

Du kan læse de gældende love og bekendtgørelser i deres fulde ordlyd på retsinformation.dk, og det bør du gøre, hvis du er ansvarlig for et erhvervsmæssigt hundehold.

Hvad bliver tjekket ved et tilsynsbesøg?

Når myndigheder eller organisationer udfører tilsyn med hundehold, ser de især på, om paragrafferne i Dyrevelfærdsloven og Bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde er

Gode hundehuse kan købes færdiglavede, eller laves selv ved at beklæde og isolere en palle og palleramme med træ. Et hundehus giver hundene mulighed for at søge ly for vejret, og fungerer også som en platform, de kan ligge på i godt vejr. I den kolde og våde tid af året skal hundehuset fores med halm, tæpper eller andet, som hundene kan varme sig i. Hvis hundehuset ikke har vindfang, skal det placeres så det ikke kan regne eller fyge ind med sne (siberian husky og whippet).

overholdt. Dyrevelfærdsloven angiver nogle meget overordnede rammer for hold af alle dyr – familiedyr såvel som landbrugsdyr. Bekendtgørelsen om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde opstiller betingelserne for ethvert hold af hunde. Der er desuden særlige krav til hold af vagthunde, vogerhunde samt til erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde, samt for hundepensioner og hundehoteller. Den person, der kommer på tilsynsbesøg, vil derfor vurdere, om disse krav er opfyldt. Som erhvervsmæssig hundeholder skal du f.eks.:

- 🐾 Sikre, at hundenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov er tilgodeset
- 🐾 Indrette hundenes opholdssteder inde og ude efter lovgivningens krav
- 🐾 Sørge for, at der er tid og ressourcer nok til pasning og aktivitet af hundene
- 🐾 Sørge for, at de nødvendige papirer, protokoller og tilladelser er i orden

Hundens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov

Hunde er flokdyr og sociale væsner

Hunde har brug for tæt kontakt til mennesker for at trives, og de må ikke bo på steder, hvor der ikke permanent bor mennesker. Hunde er også flokdyr og kan have stor glæde af at gå sammen. Nogle racer er meget sociale og har glæde af at gå sammen i en større flok. Andre racer har det bedre med at gå sam-

men to og to. Vær opmærksom på, at hundene ikke gør skade på hinanden, når de går sammen. Hvis der opstår indbyrdes stress, utryghed eller aggressioner, skal de pågældende hunde adskilles.

Hvalpe og unghunde har ekstra stor glæde af socialt samvær, for mens de leger, træner og udvikler de deres "hundesprog" og de sociale

færdigheder, som de får brug for som voksne. Hunde, der isoleres fra andre, kan miste evnen til at omgås fredeligt med deres artsfæller. Derfor bør hunde, gennem hele livet, have regelmæssig kontakt til andre hunde for at vedligeholde deres evne til at kommunikere.

Hunde har brug for fysisk og mental stimulering

Hundens krop er designet til bevægelse, og de fleste hunde har behov for at være aktive i nogle timer hver dag. Nogle racer er mere motions- og træningskrævende end andre, men alle hunde har godt af at få pulsen op, og for at komme ud og opleve noget, der trætter deres sanser.

Vi skal tage hånd om hundenes fysiske behov, men deres mentale eller adfærdsmæssige sundhed er lige så vigtig. Flere steder i lovgivningen omtales det, at hunde skal

Hvalpe og unghunde har behov for møde venlige, fremmede hunde i deres første leveår. Når de leger, udvikler de deres "hundesprog" og de sociale færdigheder, som de får brug for som voksne (chihuahua og hollandsk kooikerhondje).

have adgang til et "beriget miljø". Miljøberigelse handler om at give dyr i fangenskab (her hunde) nogle meningsfulde opgaver, så de har mulighed for at udføre mest mulig af den adfærd, der er naturlig for dem. Det øger deres trivsel og sundhed og nedsætter stress og skadelig adfærd.

For hundes vedkommende kan et beriget miljø bl.a. være mulighed for at:

- 🐾 Være sammen med andre hunde
- 🐾 Løbe og lege frit
- 🐾 Bruge kroppen og kravle på ting
- 🐾 Udforske omgivelserne
- 🐾 Grave i jord eller sand
- 🐾 Gnave i ben eller legetøj

- 🐾 Søge skjul i et hundehus, et shelter eller andre former for "huler"
- 🐾 Bruge sanserne – f.eks. lugtesansen – til at søge efter foder på en udfordrende måde.

Der er heldigvis mange måder man kan gøre en hunds liv både spændende og afvekslende på. Se billederne nedenfor for inspiration.

(Staffordshire bull terrier)

Der findes aktivitetsting / legetøj til alle typer og størrelser af hunde. Adgang til bl.a. "gnaveting" øger hundenes trivsel.

Hvalpe kan have stor glæde af at lege med ting, man finder på loppemarkeder eller i genbrugsbutikker (chow chow).

(Schæferhund)

Hunde har stor glæde af områder, hvor de kan løbe og lege frit (finsk lapphund).

Her ses sjove, hjemmelavede miljøberigelsesredskaber. De er spændende for nysgerrige hundehvalpe at gå på opdagelse i.

Store grene kan indgå som miljøberigelse (staffordshire bull terrier).

En baby-sansegyngende kan genbruges som legeredskab og seng for hundehvalpe (finsk lapphund).

Hvalpe bliver bedre til at håndtere nye oplevelser som voksne, hvis de er vokset op i et stimulerende miljø. Man kan derfor med fordel bruge fantasien og indrette omgivelserne, så de stimulerer hvalpenes sanser (schapendoes).

Tegn på at hunde ikke trives

Hvis vi forsømmer at stimulere vores hunde fysisk såvel som mentalt, er der større risiko for, at de udvikler uheldige vaner eller deciderede adfærdsproblemer.

Fysiske tegn på, at hunde ikke trives, er bl.a.:

- 🐾 Vægttab eller vægtøgning
- 🐾 Unormale spise- eller drikkevaner
- 🐾 Mat pels

Adfærdsmæssige ændringer, der kan være tegn på, at hunden ikke trives, er bl.a.:

- 🐾 Gøen, piben, hylene og anden støjende adfærd.
- 🐾 Aggressivitet mod mennesker og dyr.
- 🐾 Ængstelig adfærd – gemmer sig eller trækker sig fra mennesker og dyr.
- 🐾 Destruktiv adfærd – ødelægger ting i omgivelserne.

- 🐾 Det kan også være adfærd som at cirkle omkring sig selv, slikke sig kontinuerligt på det samme sted, skrabe i tæpper, gå som "en løve i et bur" rundt langs væggene, stille sig og presse hovedet ind i et hjørne, snappe efter imaginære "fluer" eller jage sin egen hale.

Hvis din hund udviser denne form for adfærd, bør du søge hjælp hos en dyrlæge eller en eksamineret adfærdsbehandler.

Angst/usikkerhed (ukendt race).

Kedsomhed og inaktivitet kan gøre hunden understimuleret og gøre, at den udvikler adfærdsproblemer (ukendt race).

Hvis din hund udviser ængstelig eller aggressiv adfærd, kan det være tegn på, at den ikke trives, og så bør du søge hjælp til at få det løst (ukendt race).

Hunde kan få særlige behov i takt med, at de bliver ældre. Gamle hunde kan blive lidt usikre, knytte sig mere til ejeren og trække sig fra flokken (ukendt race).

Det er ikke foreneligt med dyrevelfærdslovens bestemmelser at holde hunde permanent indendørs. Hunde skal have mulighed for at komme ud at røre sig i naturen og have kontakt med artsfæller (vizsla og beagle).

Sundhed og sygdom

Som hundeejer skal du holde øje med, om dine hunde er sunde og raske, og det kan du bl.a. gøre ved at kende dine hundes "normaltilstand". Hvis du indøver en rutine, hvor du dagligt har alle hunde i hænderne, og ser dem efter fra snude til halespids, så vil du lære deres "normaltilstand" at kende. Når du ved, hvordan hundene normalt ser ud, føles og "lugter", er det nemmere at opdage afvigelser. Kontakt altid en dyrlæge, hvis du er i tvivl.

Sørg for, at dine hunde er vaccineret efter forskrifterne, som minimum mod hundesyge, parvovirus og smitsom leverbetændelse. Sørg også for at de er behandlet mod utøj (f.eks. lopper) og indvoldsorm efter dyrlægens anvisninger. For erhvervsmæssige opdrættere er det et krav, at hvalpe skal være vaccinerede senest, når de er 12 uger gamle og altid inden, de overdrages til deres nye ejere.

Hvis en hund bliver syg eller kommer til skade, skal det være muligt

at isolere den fra de andre. Ved smitsomme sygdomme har det betydning, fordi den syge hund ikke må smitte de andre, og ved skader kan det give hunden den fornødne hvile og ro.

Det kræver lidt ekstra omtanke at have en syg hund i huset – især hvis den lider af noget smitsomt. I forbindelse med rutiner som f.eks. fodring eller medicinering bør man gå ind til den hund, der lider af en smitsom sygdom, til sidst, så sygdommen ikke bæres med ind til de

Lær dine hundes normaltilstand at kende ved at se dem efter jævnligt. Derved opdager du hurtigt afvigelser som f.eks. lopper, flåter, sår eller vægtøgning. Noter oplysninger om hundene og datoer for sundhestiltag som vaccinationer eller ormebehandling.

raske. Det er en god idé at skifte tøj/fodtøj, bære handsker eller måske endda en beskyttende overtræks-

dragt, når der arbejdes i sygelokalet. Efter håndteringen af den syge hund skiftes tøj/fodtøj m.m., og

det efterlades i lokalet. Hænderne vaskes og desinficeres grundigt. Det er også en god idé at opbevare

Hvalpene fødes døve og blinde og er afhængige af deres mor de første uger. I denne periode skal tæven have fred og ro (golden retriever).

Hvalpe må tidligst tages fra deres mor, når de er fyldt 8 uger – det siger loven (border collie).

Hvalpe er meget nysgerrige fra de er 4-16 uger gamle. I denne periode er det ekstra vigtigt, at de har et spændende og stimulerende miljø at færdes i. De skal også have masser af kontakt med mennesker – velkendte såvel som fremmede.

(Grand danois)

Når hvalpene bliver større, skal de med ud og opleve fremmede miljøer. Her er 8 uger gamle hvalpe med på deres første tur til en sø (golden retriever).

medicinen i lokalet (udenfor børn og hundes rækkevidde). Den syge hunds foder- og vandskål bør desinficeres dagligt – og ikke sammen med udstyret fra de raske.

Når hunden er rask igen, kan den føres sammen med de andre. Derefter rengøres og desinficeres sygelokalet og remedierne heri, så det er klart til næste gang.

Særligt omkring opdræt af hvalpe

At opdrætte hvalpe er en stor oplevelse – og et stort arbejde. Der er meget, der skal gå op i en højere enhed, fra man udvælger avlsdyrene og til man kan aflevere et kuld sunde og velsocialiserede hvalpe til deres nye ejere. I løbet af de første 8 uger gennemgår hvalpene nogle vigtige udviklingsfaser og lærer færdigheder af deres mor og søskende, som de skal bruge i deres voksenliv. Derfor siger lovgivningen, at de skal blive sammen med deres mor i mindst 8 uger.

Når en tæve skal føde, skal det være et trygt og rart sted, og der skal være mest mulig ro omkring hende de første dage. Hun bør skærmes fra andre hunde og fremmede mennesker de første 2-3 uger. I denne periode er hvalpene meget sårbare, fordi de fødes døve og blinde og er afhængige af deres mor. Hvalpene drikker mælk mange gange i døgnet, og tæven skal koncentrere sig om at passe hvalpene og holde dem rene. De første par uger skal hvalpene nemlig have hjælp til både at holde sig varme og at komme af med urin og afføring.

Når hvalpene er ca. 3 uger, begynder de at kunne se og høre, og de bevæger sig mere rundt. Nu skal de have lidt mere plads at være på. De begynder at lege med hinanden, og de vil søge væk fra det område, de sover på, når de skal besøge. Når hvalpene bevæger sig rundt mellem hinanden, begynder de at kommunikere med lyde, mimik og kropssprog og træner derved "hundesprog".

Hvalpe skal lære at have tillid til mennesker

Tillid til mennesker er ikke medfødt, det er noget hunden skal lære gennem gode oplevelser. Fra 3. - 12. uge er det derfor vigtigt, at hvalpene dagligt er i kontakt med forskellige venlige børn og voksne. Denne socialisering starter hos opdrætteren og skal fortsætte, når hvalpene flytter hjemmefra.

Det tager tid at have flere hunde

Lovgivningen fastslår, at alle hunde, der er over 4 uger gamle, dagligt skal have *mindst 15 minutters individuel kontakt* med mennesker for at blive socialiserede og miljøtrænede i et omfang, så de bliver veltillpassede hunde. Bemærk, at denne tid er *udover* den tid, du bruger på fodring, soignering og rengøring.

Hvis man har flere hunde og hvalpe, kan det blive til en del – se eksemplerne i skemaet nedenfor:

Antal hunde	3	5	10	15	20
Dagligt tidsforbrug	45 min	1 time 15 min	2 timer og 30 min	3 timer og 45 min	5 timer

Eksempler på beregning af hvor meget tid du skal afsætte til kontakten med dine hunde.

De første ca. 2 uger skal tæven have fred og ro fra fremmede hunde og mennesker, så hun kan koncentrere sig om at passe hvalpene. De personer, som tæven er tryk ved, kan med fordel tage del i pasningen (hollandsk kooikerhondje).

Her ses et kuld broholmerhvalpe, som er hhv. 3, 5, 6 og 8 uger gamle. I takt med at de vokser og bliver mere aktive og nysgerrige, kan man udvide deres område og det miljø, de kan udforske.

Hvalpene lærer "bidehæmning" (ikke at bide for voldsomt) og det at forstå en afvisning i samværet med mor og søskende (engelsk bulldog).

Hvis hunde isoleres og ikke møder venlige fremmede mennesker, kan de blive sky, bange og aggressive, hvis de føler sig pressede (ukendt race).

Hunde skal have adgang til frisk vand året rundt. I perioder med frost skal vandet derfor skiftes mange gange dagligt (labrador retriever).

Krav til hundenes opholdssteder

Hunde i privatbolig

Hundehold i en privat bolig kan give fordele for hundene med hensyn til kontakt med mennesker og sund miljøtræning. Omfanget af et sådant hundehold må dog afvejes i forhold til hygiejniske og pladsmæssige hensyn. Boligens faciliteter

ter såvel som hundenes størrelse vil naturligvis spille ind, men der skal altid være mulighed for at soignere og bade hundene, holde hunde adskilt ved løbetider, give tæver med hvalpe ro og tryghed, ligesom syge hunde skal kunne isoleres.

Specifikke arealkrav for erhvervmæssigt hundehold

Ved erhvervmæssigt hundehold stiller lovgivningen helt specifikke krav til minimumsstørrelsen af hundenes opholdssteder. De gælder, uanset om det er et værelse i en privat bolig eller et rum/en boks i en kennelbygning:

1. En hund, der vejer indtil 15 kg, skal have minimum 4 m²
2. En hund, der vejer mellem 16 og 40 kg, skal have minimum 6 m²
3. En hund, der vejer over 40 kg, skal have minimum 8 m²

Minimumsarealkravene halveres for efterfølgende hunde, hvis der er mere end én hund i hvert opholdsrum. Det betyder f.eks. at to mellemstore hunde, der går sammen, ikke skal have $6 + 6 = 12$ m² men kun $6 + 3 = 9$ m².

Hvis hundene har fri og uhindret adgang til en løbegård, kan areal-

Hunde er aktive dyr med behov for at løbe og røre sig hver dag (Diverse racer: ft springer spaniel, pudel, hønsehund og tervueren).

Hunde med god, tyk pels og godt huld (fedtlag) kan have stor glæde af at tilbringe flere timer ude hver dag, og en hundegård med hundehuse eller et shelter med halm eller puder kan være en del af løsningen (tv ukendt race og th. labrador retriever og golden retriever).

kravene for bokse eller opholdsrum nedsættes med indtil det halve. Det samlede areal af hundenes opholdsrum og løbegård skal opfylde minimumskravene, og selv om det udendørs areal er større, nedsætter det ikke kravet til størrelsen af indendørs arealet. Se tabellen for udregningseksempler.

Hundene skal kunne komme til og fra løbegården "af egen drift". De må altså ikke være afhængige af, at du f.eks. lukker en dør op. Adgangen til løbegården kan dog begrænses i en periode, hvis vejrforholdene betinger det.

Opholdsrum til tæver med hvalpe skal indrettes, så tævens og hvalpene behov tilgodeses. Fra hvalpene er 3 uger gamle, skal tæven have mulighed for at søge adskillelse fra dem. Et kuld hvalpe i alderen 6-10 uger skal have plads svarende til en voksen hund i moderens vægtklasse.

Hundenes vægt	Antal hunde	Arealkrav for bokse eller opholdsrum	Arealkrav inde + ude ved fri adgang til løbegård
Op til 15 kg	1	4 m ²	2 + 2 m ²
	2	6 m ²	3 + 3 m ²
	3	8 m ²	4 + 4 m ²
Mellem 16 og 40 kg	1	6 m ²	3 + 3 m ²
	2	9 m ²	4,5 + 4,5 m ²
Over 40 kg	1	8 m ²	4 + 4 m ²
	2	12 m ²	6 + 6 m ²

Eksempler på beregning af minimums arealkrav for hunde med eller uden fri adgang til løbegård

En hundelem (eller et vindfang) kan give hunden mulighed for selv at gå ind og ud til en hundegård (labrador retriever).

En murerbalje sat på hovedet, med et hul skåret i siden, kan være en billig, men fin hule til en mindre hunderace. En varmelampe kan placeres i et hul i toppen (bassethound).

En palle monteret med hjul samt en madras, udgør en billig og praktisk hundeseng - både ude og inde (siberian husky).

Fra vindfanget kan hunden sidde i læ og nyde udsigten (chow chow).

Indretning af hundenes opholdsrum og bokse

Hunde har brug for et tørt, rart og varmt sted at hvile sig. Der skal derfor være hundekurve, brikse, hævede liggelejer eller andet, som hundene kan hvile sig på uden uønsket påvirkning af kulde eller træk.

Klimaet i hundenes opholdsrum skal være tilpasset hundenes behov, og opholdsrummene skal kunne opvarmes til en passende temperatur. Hunde med kraftig pels kan

trives ved lidt lavere rumtemperatur, mens hunde med kort pels, sparsom underuld og/eller begrænset huld (fedtlag) kan have behov for højere varmegrader i opholdsrummet. Små hvalpe har brug for mere varme end voksne hunde, og det kan f.eks. løses ved at benytte en varmelampe ved hvalpene. Ventilationen i hundenes opholdsrum skal være tilstrækkelig, så der er et godt indeklima. Hundene skal tilses mindst to gange dagligt.

Luft, lys og døgnrytme

Hunde har behov for lys for at følge den naturlige døgnrytme. I hundenes opholdsrum skal der derfor være adgang til direkte dagslys eller kunstig belysning ca. 12 timer i døgnet, så de kan mærke forskel på nat og dag og opretholde normal aktivitet og adfærd.

Materialevalg

Boksvægge, gitre, hegn og lignende, skal være udformet på en måde, så hundene er beskyttede og ikke kan komme til skade. Materialer i hegn m.m. skal være tilpasset hundenes størrelse og fysiske styrke, således at hundene ikke kan slippe ud.

Gulve, vægge, lofter og inventar skal være lavet af vaskbare, egnede materialer, så de er nemme at gøre rene og desinficere. Det kan f.eks. være linoleum, fliser, klinker, sten eller støbt og malet gulv. Når hundene holdes i andre bygninger end private boliger, skal der være adgang til koldt og varmt vand til rengøring, og gulvene skal være forsynet med afløb. Ledninger og elinstallationer skal være uden for hundenes rækkevidde.

Hunde kan slide kraftigt på hegn, hundesenge og andet inventar. Både ved at gnave og kradse, og fordi urin kan nedbryde materialer. Gå ofte hundenes områder igennem og tjek for ting, der skal udbedres. Man kan med fordel bruge materialer som støbekrydsfinerplader, karosseriplader, køreplader i hård plast, armeringsnet eller trykimprægneret træ.

I periode med nedbør kan hunde let slide græsset af. Sørg derfor for at lave et drænet eller fast underlag de steder, der slides meget.

En føde- og hvalpekasse kan købes færdiglavet eller bygges efter mål og instruktioner fundet på nettet ved at søge på ordene "fødekasse + hund". Læg mærke til, at der er indsat rundstokke på indersiden af fødekassen. Det forhindrer tæven i at klemme hvalpene, når hun lægger sig ned.

Udgang med hjemmelavet vindfang.

Vælg et hegn, som passer til hundens størrelse og kræfter, så den ikke kan forcere det (newfoundlænder).

Brug af bure

Bure og transportkasser bør kun anvendes til det, de er beregnet til. Det vil sige til transport af hunde i bilen, på rejser eller som et sted,

hvor hunden kan opholde sig i kortere tid i forbindelse med sygdom eller tilskadekomst, hvor hundens bevægelsesmulighed skal begrænses. Hunden skal kunne stå oprejst

og ligge udstrakt i buret, og der skal være adgang til vand og ting til beskæftigelse i buret.

Et hundehold må ikke være baseret på, at hundene skal holdes i bur i flere timer dagligt. Hvis der er behov for at adskille hunde (ved løbetider, eller hvis der er konflikter mellem hundene), kan det eksempelvis gøres ved hjælp af "børnelåger", som giver hundene god plads, men opdeler huset i zoner.

I stedet for et bur kan en stor hvalpegård sættes op, hvis en hund skal have ro eller holdes sikker i en periode (labrador retriever).

Vand og foder

Hunde skal til enhver tid have adgang til frisk vand i rigelige mængder. Det er altså ikke nok at tilbyde hunde noget at drikke nogle gange om dagen, mens de er i deres bokse – de skal altid have adgang til vand.

Et børnegitter kan adskille hund og ejer i perioder, hvor alene hjemme træning øves, eller hunde skal adskilles (nova scotia duck tolling retriever).

Det er ikke foreneligt med dyreværnslovens bestemmelser, at hunde opholder sig i transportbure mere end højst nogle få timer ad gangen (mops).

Foder skal opbevares tørt, lufttæt og rent og gerne over gulvniveau. Fodersække skal opbevares, så hundene ikke har direkte adgang til dem. Hundene må ikke kunne beskadige foderet ved f.eks. at gnave i eller tisse på sækkene. Sørg også for, at rotter og mus ikke kan komme i nærheden af foderet.

(Labrador retriever)

Nogle hunde, der keder sig, leger med vandskåle eller gnaver i spande. Da hunde altid skal have adgang til vand, handler det om at finde en holdbar løsning. Man kan sætte metalspande op eller anvende "kalvetrug". Man kan også grave et rør ned i jorden og placere spanden lidt lavere end rørets top.

(Staffordshire bull terrier)

*Fred og ro i hvalpekassen
(schapendoes)*

God hygiejne og desinfektion

I et større hundehold skal der ikke meget til, før der kommer en op-hobning af skidt – både synligt og usynligt – med mindre man holder en høj hygiejnisk standard. Hunde smider pels, hudrester, dråber fra mund og urinveje, jord, sand og meget mere i omgivelserne. Det "usynlige", der følger med, er bakterier, vira, svampe og parasitter (æg, larver og orm), hvoraf mange kan være sygdomsfremkaldende. Jo flere hunde, jo oftere er det nødvendigt at gøre rent.

Vær opmærksom på, at hundenes opholdssteder – både i privatboliger og i kennelbygninger – skal være nemme at komme til og at gøre rene. Indendørs skal gulve, vægge og møbler være nemme at støvsuge, vaske og desinficere. Udendørs skal underlag, vægge og tag være nemme at vaske af og desinficere. Rengøring bør foregå dagligt og eventuelt med "den store tur" en gang om ugen.

Rengøring

- 🐾 Urin, afføring og synligt snavs skal fjernes dagligt
- 🐾 Foder- og vandskåle bør tilses og vaskes dagligt
- 🐾 Tæpper, håndklæder og lign. kogevaskes, når de er snavsede. Fjern synligt snavs før vask.

Eksempler på egnede rengøringsmidler

Følg altid producentens anbefalinger i forhold til fortynding m.m.

- 🐾 Klorin (til alle overflader undtagen sølv, aluminium og læder)
- 🐾 Rodalon (til alle overflader)

Urin og afføring skal fjernes dagligt og overflader vaskes efter behov.

Desinfektion

Formålet med desinfektion er at fjerne bakterier, vira og andre sygdomsfremkaldende organismer. Sørg altid for at gøre grundigt rent, før du desinficerer.

Eksempler på egnede desinfektionsmidler

Følg altid producentens anbefalinger i forhold til fortynding m.m.

- 🐾 Virkon S (kan anvendes til alle overflader og redskaber uden at påvirke hundene og kan bl.a. fås via dyrlægen)
- 🐾 Damp (det er muligt at købe/leje maskiner, der desinficerer ved hjælp af damp)
- 🐾 Håndsprit 70% (bruges især til desinfektion af egne hænder/arme)
- 🐾 Kogevask (min. 60 °C - tøj og tæpper). Hold snavset og rent godt adskilt.

Hvis du er i tvivl vedrørende desinfektion, f.eks. efter et sygdomsudbrud, så kontakt din dyrlæge.

Hundeskåle bør vaskes i varmt vand og med sæbe dagligt.

Varmerør kan placeres i en støbt kasse. På den måde får man et opvarmet og hævet liggeleje, mens gulvet stadig er køligt.

Løbegårde/motionsgårde

Alle hunde – uanset race - har behov for at løbe, lege og bevæge sig frit. Lovgivningen siger derfor, at hunde i erhvervsmæssige hundehold skal have adgang til daglig motion og frisk luft i mindst 30 minutter mindst to gange dagligt. Dette kan enten ske ved at hundene luftes - med eller uden snor - eller ved at de lukkes ud på et passende udeareal. Hundene skal have mulighed for at opleve noget nyt og få stimuleret deres sanser. Lovgivningen præciserer, at det ikke er nok, at de har fri adgang til en løbegård.

Hundenes løbegård/motionsfold skal være forsvarligt indhegnet og skal indeholde et beriget miljø, der som minimum består af legeredskaber, hævede liggelejer og mulighed for at søge læ og skjul.

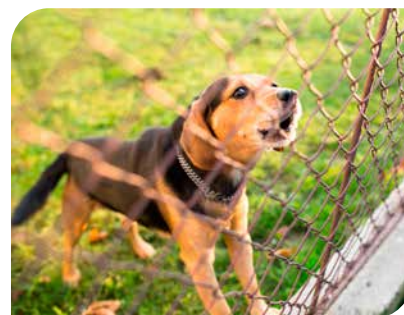
Se afsnittet om "miljøberigelse" på side 7-8 og få mere inspiration til, hvordan du kan indrette motionsfolden på en, for hunden, spændende måde.

Træer og buske kan give skygge og skjulesteder for hundene. Højt græs, tidsler og brændenælder skal slås ned flere gange om sommeren, ellers bruger hundene ikke området (golden retriever).

En hævet platform kan tjene flere formål: hundene kommer væk fra jordkulden, de kan holde øje fra udkigsposten, og om sommeren er der skygge at finde under platformen.

Mange hunde gør, fordi de keder sig og er understimulerede. Motion, selskab af andre hunde og mentalaktivering kan nedsætte stress og gøen (ukendt race).

Et shelter kan købes færdiglavet eller bygges billigt af genbrugsmaterialer. Legehuse, paller, pallerammer med tag på og murebaljer kan let ombygges til hundeskjulesteder, som giver ly for blæst og regn. Til vinterbrug kan disse isoleres (mastino napoletano).

Paller kan skues sammen og beklædes med en måtte. Derved udgør de et praktisk hævet liggeleje til hunde, der beskytter mod jordkulde (staffordshire bull terrier).

Med de rigtige rammer og god kontakt til mennesker kan hunde trives fint i et kennelanlæg.

Hegn

Det er altid hundeejerens ansvar at holde hundene forsvarligt bag hegn og sørge for, at hundene ikke strejfer eller gør skade på andre. Hegnet skal derfor tilpasses hundens størrelse og kræfter.

Når man indhegner et område, kan man med fordel overveje, hvor meget revirforsvar (lyst til at forsvare eget område/have) hundene har. Til hunde/racer med tendens til at gå og forsvare deres område meget, kan man vælge et hegn, som de ikke kan se igennem og placere det lidt tilbagetrukket. Det nedsætter hundenes revirforsvar og stress.

Hundenes mentale behov, pasning og personale

Med henblik på opfyldelse af kennelhundenes behov stiller lovgivningen krav til erhvervmæssigt hundehold:

Tid til menneskelig kontakt

Alle hunde over 4 uger skal dagligt have min. 15 minutters individuel menneskekontakt. Heri medregnes ikke kontakten i forbindelse med rengøring, fodring, pleje eller lignende af hundene.

Socialisering og beskæftigelse

Hvalpe, der er ældre end 8 uger, har behov for miljøtræning, socialisering og beskæftigelse, således at de i denne henseende ligestilles med de hvalpe, der bliver solgt i 8-10 ugers alderen.

Kontakt med andre hunde

Hunde er sociale væsener og deres behov for kontakt til og samvær med andre hunde skal tilgodeses.

Kompetent personale

Loven foreskriver, at den person, der er ansvarlig for et erhvervmæssigt hundehold, skal have den nødvendige erfaring og faglige viden. Det er selvfølgelig for at sikre en god dyrevelfærd for hundene, men faktisk også fordi, man skal kunne yde kompetent vejledning og rådgivning til f.eks. hvalpekøbere. Medmindre den ansvarlige person kan dokumentere, at vedkommende allerede besidder den nødvendige viden og erfaring, skal vedkommende have gennemført et uddannelsesforløb, der er godkendt af Føde-

varestyrelsen og som indeholder emner som f.eks.:

- 🐾 Den gældende lovgivning på området
- 🐾 Hundeadfærd og hundevelfærd
- 🐾 Pasning og transport af hunde
- 🐾 Hygiejne, rengøring, desinfektion og affaldshåndtering
- 🐾 Ernæringslære og foderhåndtering
- 🐾 Smittebeskyttelse
- 🐾 Hunderacegrupper
- 🐾 Sygdomslære og håndtering af skader

DKK udbyder en uddannelse for erhvervmæssige hundeholdere, der er godkendt af Fødevarestyrelsen. Uddannelsen er åben for alle uafhængigt af DKK-medlemskab eller opdræt i DKK-regi.

Papirarbejdet

– lovgivningens krav

For at drive erhvervsmæssigt hundehold, skal du have en tilladelse fra Fødevarestyrelsen. Tilladelsen bliver givet til et bestemt antal hunde. Har du f.eks. udstationerede tæver, der tages hjem i hvalpeperioden, skal de tælles med. Når du søger om tilladelse, skal du oplyse navnet på en tilsynsførende dyrlæge, som du skal rekvirere til de lovpligtige besøg.

Du har også pligt til at føre protokol over alle hundene. Protokollen skal indeholde oplysninger om hundenes race, køn og alder samt vaccinationsdatoer. Protokollen skal opbevares i mindst tre år. For de hunde, som du har købt eller overtaget, skal sælgers navn og adresse samt dato for overtagelsen fremgå af protokollen. Det samme gør sig gældende, hvis du sælger eller overdrager hunde til andre - købernes navne og adresser samt dato for overdragelse skal fremgå af protokollen. Når du sælger hunde, skal du desuden udlevere en skriftlig pasningsvejledning til køberne, der

beskriver den forsvarlige pasning og pleje af hunden, f.eks. hvor stor hunden bliver, dens behov for motion, krav til pelspleje osv. DKK har udarbejdet pasningsvejledninger til tolv forskellige racegrupper, som er godkendt af Fødevarestyrelsen. De er tilgængelige fra såvel DKK's som Fødevarestyrelsens hjemmesider – se links bagerst i guiden.

Tilsyn og kontrol – "Smileyordningen"

Fødevarestyrelsen kommer på uanmeldt kontrolbesøg én gang om året, hvis du har erhvervsmæssigt hundehold. Efter to ordinære kontrolbesøg i træk uden anmærkninger, nedsættes frekvensen af besøg til hvert andet år. Resultatet af besøget sammenfattes i en kontrolrapport, hvor der gives karakterer fra 1 - 4 for hvert af de

områder, der er blevet kontrolleret. Kontrolresultatet bliver sammenfattet i en kategori, som vises med et smileysymbol. Du får en glad smiley, hvis der ikke er nogen anmærkninger til dit hundehold, og en "mellemfornøjet" smiley, hvis du f.eks. får en indskærpelse eller et påbud om at ændre noget. Endelig kan besøget resultere i en sur smiley, hvis dit hundehold giver anledning til en politianmeldelse eller til en tilbagekaldelse af din tilladelse. Fødevarestyrelsen offentliggør besøgsrapporterne på hjemmesiden findhundesmile.dk. Du har også pligt til at have den seneste rapport, og den smiley, du har fået, synlig på din hjemmeside eller på de sociale medier. Dette kan f.eks. ske ved hjælp af et direkte link til findhundesmile.dk. Fødevarestyrelsens kontrolbesøg er gebyrfinansierede, hvilket vil sige, at det er den erhvervsmæssige hundeholder, der skal afholde udgiften.

Hvad kan du blive bedt om at dokumentere, når der kommer tilsyn til et erhvervsmæssigt hundehold?

- 🐾 At hundene er ID-mærkede, registrerede og forsikrede i henhold til lovgivningen
- 🐾 At hundene er vaccinerede efter forskrifterne
- 🐾 At dit hundehold er korrekt registreret hos Fødevarestyrelsen
- 🐾 At den tilsynsførende dyrlæge har tilset hundeholdet, som lovgivningen foreskriver
- 🐾 At du har erhvervet den fornødne viden om hunde, f.eks. ved at have gennemført hundeholderuddannelsen
- 🐾 At du fører protokol over hundene
- 🐾 At du udleverer pasningsvejledninger

Hvis hunde ikke i tilstrækkeligt omfang kommer ud og møder artsfæller, får de ikke opbygget den nødvendige tillid og evne til at omgås socialt.

Nogle gange mister en hundeejer eller hundeopdrætter overblikket over et hundehold og evnen til at passe hundene. Hvis du er bekymret for velfærden i et hundehold, kan du kontakte politiet, en dyreværnsorganisation eller Dansk Kennel Klub.

Nogle gange går det galt ...

Trods de bedste intentioner, kan der ske ting omkring et hundehold der gør, at ejeren ikke kan overkomme at passe dem – og hundene bliver taberne. Man siger, "at de fleste store ulykker starter som små ulykker", og der er mange faktorer der kan spille ind:

- 🐾 Ejeren kan blive ramt af sygdom, skilsmisse, arbejdsløshed, depression m.m.
- 🐾 Hvalpekuld, hvor der ikke kan findes købere, kan resultere i, at man sidder tilbage med flere hvalpe/unghunde end forventet

- 🐾 Ejeren kan miste evnen til at motionere, passe og børste hundene
- 🐾 Ejeren økonomiske situation kan ændres markant, så der ikke er råd til at indkøbe tilstrækkeligt foder eller tilkalde dyrlæge, når det er nødvendigt
- 🐾 Inventar og bygninger kan blive slidt og ødelagt af hundene, uden at der er menneskelige eller økonomiske ressourcer til at rette op på det.
- 🐾 Nogle hundeejere kan begynde at "samle på hunde" – måske for at "redde" dem.

Husk, ALLE kan få brug hjælp. Evaluer jævnlige dit hundehold i forhold til din situation og dine ressourcer. Tal åbent med venner og familie om dit hundehold. Det er ingen skam at bede om hjælp. Det er kun en skam, hvis man ikke gør noget og lader dyrene i stikken. Bed derfor om hjælp i tide.

Du kan kontakte Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnet og Dansk Kennel Klub, hvis du har brug for en snak om og inspiration til, at få dit hundehold på ret køl igen, eller hvis du er bekymret for hundenes trivsel og velfærd hos en hundeejer.

(golden retriever)

(border collie)

Links

Dansk Kennel Klub

<http://www.dkk.dk/>

Dyrenes Beskyttelse

<http://www.dyrenesbeskyttelse.dk/>

Dyreværnet

<http://www.dyrevaernet.dk/>

Den Danske Dyrlægeforening

<https://www.ddd.dk>

Fødevarestyrelsen

<https://www.foedevarestyrelsen.dk>

Politiet

<https://www.politi.dk>

Retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/>

Guiden er blevet til i et samarbejde mellem Dansk Kennel Klub (DKK), Den Danske Dyrlægeforening (DDD), Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnet og Politiet.

Fælles for disse organisationer og myndigheder er, at de alle i et eller andet omfang udfører tilsyn med hundehold.

Guiden er produceret med økonomisk støtte fra Dyrevelfærdspuljen.

POLITI

**DYRENES
BESKYTTELSE**